SKATTENYTT

OFFICIELLT ORGAN FÖR TAXERINGSNÄMNDSORDFÖRANDENAS RIKSFÖRBUND

Nr 10 1976

Konferenser och sammanträden inom och utom landet och hur beskattningsmyndigheterna kan se på dem

Av bitr. skattedirektören Lars Malmberg

Informationsbehovet hos personalen inom företagen liksom hos statliga och kommunala myndigheter och verk är idag nästan obegränsat. Informationen lämnas i mycket stor utsträckning vid sammanträden, arbetsmåltider, konferenser, kongresser, symposier och liknande både inom och utom landet. Jag skall i denna artikel beröra hur skattemyndigheterna kan se på företagens kostnader för olika informationsprogram och framförallt på de skattekonsekvenser som kan uppstå för deltagarna i dessa arrangemang.

Information kan lämnas på många sätt och i många andra former än vad som framgår av denna artikel. Den är inte alls avsedd att göra anspråk på att vara ett uppslagsverk för att avgöra skattskyldighet eller avdragsmöjlighet utan fastmer ett försök att klargöra alla de frågeställningar som på sistone väckts just i anledning av ökad informationsgivning och givetvis också i någon mån lämna svar på frågorna.

Sammanträde med kaffepaus

Jag skall börja med det allra enklaste, nämligen sammanträdet. Företaget har sammanträde med egen personal för diskussion kring viss fråga eller lämna information om ett speciellt problem. Lokalen för sammanträdet är antingen belägen inom egna kontorslokaler eller i förhyrd lokal. Under sammanträdet sker servering vanligtvis av kaffe eller läskedryck. Kostnaderna för sammanträdet är avdragsgilla för företaget och några skattekonsekvenser uppstår givetvis inte för deltagarna.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:08

Sammanträde med arbetsmåltid

Ett annat slag av sammanträde är det som ordnas för egen personal inom samma företag men där personalen kommer från andra orter eller t o m andra länder. Det kan gälla en koncern eller ett företag med enheter inom olika delar av landet.

Det är inte ovanligt att dessa sammanträden tar en hel dag i anspråk. Här är det inte tillräckligt med endast kaffepaus utan det blir fråga om lunch och kanske också middag. Här kommer alltså de s k arbetsmåltiderna in i bilden. Sammanträdet hålls antingen i förhyrd eller egen lokal. När det blir dags för lunchuppehåll blir det kanske den egna personalrestaurangen som får ta emot. Företaget betalar antingen för samtliga eller i varje fall för de deltagare som måst resa till sammanträdesorten. Ofta saknar emellertid företaget egen restaurang i anslutning till sammanträdeslokalen. Måltiderna måste då intas på närliggande restaurang. Företaget betalar då vanligtvis för samtliga deltagare.

Kostnaderna för detta slag av sammanträden är avdragsgilla för företaget och detta synsätt får också läggas på eventuell middag. För den personal som på detta sätt deltar en eller ett par gånger per år i dylika sammanträden torde förmånen av fri lunch och eventuell middag få anses vara en icke skattepliktig förmån.

Förhållandet kan kanske bli ett annat för den personal som mera regelbundet åtnjuter dessa förmåner. Det kan här vara fråga om den personal som är verksam på det arbetsställe inom företaget som i allmänhet ordnar dessa sammanträden. Det kanske hålls sammanträden en eller ett par gånger i veckan för olika personalgrupper. Samma personal från "hemmaföretaget" deltar varje gång i de "fria" måltiderna. I princip är detta en skattepliktig förmån för berörda personer.

Till vilket värde en fri lunch skall tas upp finns angivet i riksskatteverkets meddelande serie Dt 1975: 32. För förmån av fri middag finns ingen anvisning men samma normer torde kunna tillämpas som då det gäller fri lunch.

Hur förfar då taxeringsmyndigheterna i sådana här fall? I den mån dessa förmåner blir föremål för taxering tillämpas säkert anvisningarna om förmåner av mindre värde. Kan alltså värdet av måltiderna tillsammans med värdet av andra förmåner inte anses ha uppgått till 600 kr sker helt enkelt ingen taxering.

En fråga som varit uppe i detta sammanhang är vilket pris dvs vilken standard det får vara på den lunch/middag företaget bjuder på. Måste det vara priset för en normallunch (enl RSVs anvisning 13 kr) eller kan de prisramar tillämpas som anges i RSVs representationsanvisning? Min uppfattning härvidlag är att vid dessa s k arbetsmåltider kan företaget, i varje fall om inte den inblandade personalen deltager för ofta, tillämpa representa-

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:08

tionsanvisningen på så sätt att 2/3 av de i anvisningen angivna prisramarna kan godkännas som avdragsgill kostnad (intern representation).

Konferenser, kongresser, symposier och liknande

Jag övergår nu till att behandla en annan form för meddelande av muntlig information. Jag tänker då på de mycket vanliga konferenserna, kongresserna och för att vara lite finare symposierna. Varför använder vi förresten ordet symposium så ofta? Slår man upp ordet i en uppslagsbok får man reda på att det betyder gästabud eller dryckeslag. Vilket ord jag än använder så avser jag att hålla en överläggning för att informera min personal om för företaget viktiga problem. Ibland vill jag betona vad slags överläggning det är fråga om och säjer då att företaget skall ha en säljkonferens eller en studiekonferens. I samband med ordet studiekonferens är det kanske på sin plats att definiera ett par ord.

Utbildning

Med utbildning avses i allmänhet grundutbildning. Kostnaden för sådan utbildning är i regel inte avdragsgill, för den som undergår utbildningen.

Fortbildning

Här är det i regel fråga om avdragsgill kostnad. Med fortbildning förstås i allmänhet sådan utbildning som jag underkastar mig för att följa med i utvecklingen inom mitt område. Jag skall med andra ord kunna utföra samma arbete som jag gör idag men ännu bättre.

Vidareutbildning

Med vidareutbildning avser jag en utbildning som jag går igenom för att kunna avancera antingen inom det egna företaget eller inom ett annat. Jag vill alltså försöka skaffa mig ett bättre betalt arbete. Kostnaden för sådan utbildning är i regel inte heller avdragsgill ty utbildningen kan jämställas med grundutbildning.

Vilka inom företaget bör få deltaga i en konferens?

I princip vem som helst inom företaget som kan dra nytta av den information som lämnas. Härmed avses att på en konferens för försäljare skall vilken försäljare som helst inom företaget få delta och inte bara den eller de som uppnått särskilt goda resultat under det gångna året. Att få delta i en konferens får med andra ord inte vara en erkänsla för ett gott arbete. I sådant fall torde konferensdeltagaren kunna beskattas för sitt deltagande. I stället

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:08

för ytterligare lön, bonus el dyl har han fått en resa som belöning för sitt utmärkta arbete åt företaget. Låt vara under beteckningen konferensresa.

Vilka frågor får skattemyndigheterna i dessa sammanhang?

Det är inte så ofta man har ställts inför några allvarligare problem. Härav skulle man kanske kunna dra den slutsatsen att företagen inte är så intresserade av detta slag av information. En fråga kan ofta lyda så här: "Vi tänkte lägga en konferens på Mallorca vad säger ni om det?" Frågeställaren har i regel inte funderat ett dugg över vad ett positivt eller negativt svar skulle betyda. Ställer man några motfrågor kommer mestadels ett raskt påstående att det är ju mycket billigare där nere än vad det är i Sverige. Sedan slutar i regel samtalet. Om det blir konferens på Mallorca eller inte får vi aldrig veta. Någon gång har frågeställaren avslutat samtalet med att säga att vi lägger nog konferensen i Falsterbo som vanligt.

Innan jag går in på det intressanta spörsmålet om konferens i Sverige kontra utlandet skall jag ta upp ett par andra frågor.

Är konferenskostnader alltid avdragsgilla för företaget?

På den frågan är man väl i regel beredd att svara ja. Detta givetvis under den förutsättningen att jag med en konferens verkligen menar en överläggning för att informera mina anställda. Överläggningen kan givetvis också riktas mot utomstående. I dessa fall kommer dock oftast ett annat intresse in i bilden som gör kostnaden avdragsgill för företaget. Här kan man tänka på försäljningsintresset eller ett kontaktbehov som givetvis finns för att göra företaget eller dess produkter känt inom en större krets.

Konferenser kan ordnas inom företagets "väggar" men minst lika ofta eller kanske t o m oftare ordnar företagaren konferenser som internat på någon kursgård, pensionat eller hotell. Med internat menas i detta fall att företaget står för alla kostnader inklusive fram- och återresa till konferensorten.

Deltagandet i en konferens utgör oftast ett tjänsteåliggande för utsedd personal. Kostnaderna för företaget anses motiverade med hänsyn till deltagarnas uppgifter i företaget och den nytta de kommer att få av den meddelade informationen. Den förmån i form av fri kost och logi som är en följd av deltagandet utgör normalt inte skattepliktig förmån för den anställde.

Vare sig konferensen anordnas på hemmaplan eller i form av internat så vet vi ju alla att man inte kan hålla på timme efter timme med att ösa information över deltagarna. Det måste förekomma pauser och avkoppling. Avkopplingen är inte bara nödvändig för att deltagarna skall bli mer receptiva inför nästa avsnitt utan också för att de skall få kontakt med varandra. De arbetar kanske inom samma företag eller företräder samma intresseinriktning men träffas aldrig annat än just i sådana här sammanhang. Då jag

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:08

blivit medveten om detta inställer sig genast frågan hur mycket skall jag "konferera" under överläggningen och hur mycket kan jag ägna åt annat som skapar samhörighet inom företaget. Företaget måste kanske fundera över detta för att inte komma i den situationen att taxeringsmyndigheterna bedömer hela konferensen som en nöjesresa för de anställda. Företaget skulle möjligen kunna tala om personalvård men för de anställda skulle frågan om skattepliktig förmån av betald ledighet säkert kunna ifrågasättas.

Företaget ställer kanske frågan om det räcker med att konferera 18–30 timmar per femdagarsvecka eller måste det vara mer. Svaret på den frågan är inte lätt att ge men för egen del skulle jag vilja svara så här att 18 timmar är för lite vid jämförelse med en normal arbetsvecka men 30 timmar är inte heller alltid bra. Man bör kanske svara så här att konferensen måste pågå minst 4–5 timmar per dag eller om jag ser på en hel femdagarsvecka minst 30 timmar. Vid sådant förhållande bör konferensen inte kunna bedömas som ett sätt att bereda personalen någon extra förmån. Ett dylikt resonemang är särskilt viktigt om konferensen förläggs till en populär semesterort.

Finns det några rättsfall som ger stöd för denna uppfattning om lämplig konferenstid? Nej, denna fråga synes inte ha blivit prövad i högsta instans. Överhuvudtaget är det ont om fall som säger något om det slag av konferenser som jag berör här. Söker man bland rättsfallen på konferens, kongress, överläggning eller dylikt så får man i regel tag i fall som berör en enskild persons deltagande i en konferens. Var det t ex avdragsgill kostnad för läkaren att resa till en läkarkongress i USA eller var det nödvändigt för intäktens förvärvande att stadsträdgårdsmästaren reste på konferens till Amsterdam. Rättsfallen tar ibland också upp frågan om det borde medges avdrag för den medföljande frun. Till medföljande fruar skall jag återkomma lite senare.

Konferens utomlands

Av vad jag skrivit tidigare framgår att jag är av den uppfattningen att om fråga verkligen är om överläggning och inte en förtäckt nöjesresa så blir kostnaderna avdragsgilla för företaget och någon skattepliktig inkomst uppstår inte för deltagaren. Hur blir det då om företaget förlägger hela konferensens utomlands? För att visa frågeställningarna och hur man kan se på problemen skall jag redogöra för ett fall från min "praktik".

Företaget som har en säljarkår på ungefär 60 personer brukade varje år samla denna till en konferens för att gå igenom årets resultat och planera kommande kampanjer. Konferensen hölls regelbundet i mellansverige. Den bedrevs i internatform. Fråga var om en tredagarskonferens. En hel arbetsvecka disponerades emellertid enligt följande. Måndagen utgjorde resdag, tisdag t o m torsdag var konferensdagar medan fredagen blev resdag. Årets konferens hade företaget tänkt förlägga till San Agustin på Gran Canaria. Tidsmässigt skulle tredagarskonferensen komma att se ut så här. Lördagen

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:08

skulle användas till resdag. Söndagen blev en fridag som deltagarna kunde disponera efter behag. Måndag t o m onsdag planerades som konferensdagar. Torsdag och fredag erhöll deltagarna semester. Lördagen skulle användas till hemresa.

Företaget upplyste dessutom att för de två semesterdagarna betalade varje konferensdeltagare sina kostnader. Deltagarlistor och uppgjort program presenterades. Dessutom upplystes att företagets kostnader för denna konferens inte skulle bli högre än om konferensen hållits inom Sverige. Nu ställdes frågan om detta arrangemang kunde godkännas ur beskattningssynpunkt och om några beskattningskonsekvenser kunde komma ifråga för de anställda. På förfrågan upplyste också företaget att deltagarna hade utsetts enbart av den anledningen att de var säljare i företaget och inte därför att de hade gjort ett särskilt gott resultat föregående år. Fråga var alltså inte om någon sorts belöning.

Företaget erhöll ett svar av följande innehåll

Enbart den omständigheten att ett företag funnit det lämpligt att, då ekonomiska skäl inte talar häremot, förlägga en konferens utomlands bör i princip inte leda till annan bedömning än om konferensen anordnats inom Sveriges gränser. Arrangerar och bekostar däremot arbetsgivaren en semesterresa för de anställda utgör denna förmån skattepliktig inkomst. Principiellt sett skall de anställda inte undgå beskattning endast därigenom att resan har karaktär av en konferensresa. Huruvida skattepliktig förmån skall anses föreligga eller inte måste bedömas efter konferensens karaktär och det faktiska syftet med varje enskilds deltagande i resan. Deltagandet i resan fick alltså inte utgöra en belöning för utförda prestationer. Skattepliktig förmån skulle då genast uppstå. Av de uppgifter som lämnats om program och deltagare framgår att konferensen har klar anknytning till deltagarnas funktion i företaget och att rekryteringen skett på denna grund och inte efter utförda prestationer.

Uppläggningen av konferensen avviker emellertid från de som anordnats i Sverige på så sätt att deltagarna får två semesterdagar i San Agustin. Detta förhållande torde bero på charterbestämmelserna. Även om alternativet med konferensen förlagd till San Agustin inte medför större kostnad för företaget torde dock företaget med detta arrangemang likväl få anses bereda deltagarna en särskild förmån i form av semester i San Agustin. Sådan förmån är skattepliktig. Sedan värdet av förmånen fastställts skall därifrån dras det belopp deltagarna erlagt till arbetsgivaren för de två semesterdagarna.

Detta var ett ganska klart fall som jag tycker fick en riktig bedömning både ur företagets och deltagarnas synpunkt. Efter detta fall har jag kommit i kontakt med ett annat slag av utlandskonferenser.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:08

Konferens ombord på "kryssningsfartyg"

Var konferenslokalen är belägen spelar i och för sig inte någon roll. Det viktiga är syftet med konferensen och att arrangemangen kring konferensen är sådana att man verkligen kan tala om konferens. En sådan här konferensresa kan t ex se ut så här. Båten lämnar svensk hamn fredag kväll. Lördag morgon börjar konferensen som varar till ungefär klockan 14. Båten anländer till främmande hamn kl 15 och återvänder till Sverige kl 18. Konferensen fortsätter sedan på söndagen och håller på ungefär till en timma innan båten anländer till den svenska hamnen. På denna kryssning hinner man med att överlägga i ungefär 10 timmar. Det torde också vara fråga om en s k paketresa varför kostnaden inte blir avskräckande för företaget som ordnar konferensen. (Jag har inte kontrollerat om en sådan här resa kan göras på andra veckodagar.)

Ännu ett slag av kryssning kombinerad med konferens har jag undersökt. Kryssningen gällde en resa tur och retur Göteborg–London. Själva resan i ena riktningen tog en tid av 22 timmar. Av denna tid användes 6 timmar till överläggningar. Lika mycket tid användes till överläggningar på hemresan. Av programmet att döma utnyttjades konferenstiden väl.

Denna konferensresa var emellertid komplicerad på så sätt att fartyget inte återvände till svensk hamn omedelbart eller efter ett par timmar utan kvarlåg i London tre dagar. Dessa tre dagar fick deltagarna disponera som de ville. De hade helt enkelt semester. I detta fall måste man göra samma bedömning som skedde i det förut beskrivna fallet med konferens i San Agustin. Det blev alltså fråga om en skattepliktig förmån för deltagarna. Skulle skatteplikten ha kunnat undvikas om företaget hade ordnat med s k studiebesök i London? På den frågan måste lämnas ett nekande svar. Man skulle naturligtvis ha kunnat lösa frågan med att hålla konferens i någon lokal i London under dessa tre dagar. Kostnaderna skulle i sådant fall säkert ha blivit så höga att de inte hade varit motiverade för företaget. Konferens ombord på ett fartyg är alltså möjlig. Det är den arrangerade konferensen som sådan som avgör ev skatteplikt, inte konferenslokalens belägenhet.

Kan maka resp make följa med på konferens?

Givetvis får de följa med. Om härvid uppstår en skattepliktig förmån eller ej beror på vilket sätt kostnaderna för denna resa bestrids.

Man kan tänka sig följande situationer. Maken/makan betalar alla kostnader som är förenade med resan. Det blir ej tal om någon skattepliktig förmån då företaget inte drabbas av några utgifter.

Maka/make följer med på företagets bekostnad. Möjligen erlägger vederbörande själv resekostnaden. Här uppstår en skattepliktig förmån för den

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:08

av makarna som är anställd i företaget. Det torde inte hjälpa att företaget rubricerar den medföljande makens kostnader som representation.

En tredje situation kan uppstå på följande sätt. Ett företag skall ordna en konferens utomlands. För ändamålet chartras ett flygplan. Planet har emellertid fler platser än vad det är konferensdeltagare. Dessa platser måste företaget betala trots att de inte utnyttjas. Företaget erbjuder då ett antal av konferensdeltagarna att ta med sig sin make eller maka och detta alldeles gratis. För företaget spelar det ju ingen roll eftersom platserna i alla fall måste betalas. Trots att detta erbjudande var gratis för den medföljande måste man komma till den slutsatsen att den som var anställd i företaget hade åtnjuit en skattepliktig förmån.

Man kan naturligtvis tänka sig ännu fler konstruktioner. Slutsatsen blir i alla fall att det undantagslöst blir fråga om skattepliktig förmån så snart make/maka följer med. Inte blir det bättre av att man försöker kalla sin hustru för sekreterare. På överläggningen är hon rätt och slätt min fru som följt med för att vi skall kunna ha det lite trevligt på fritiden.

Värdering av förmånen

Gäller det en anställd i företaget så är förmånen att få resa i regel värd det företaget måste betala. Samma sak kan man säga när det gäller medföljande make/maka. Förmånens värde skall givetvis reduceras med vad den anställde kan ha erlagt till företaget för förmånen. I de fall det blir fråga om att värdera en förmån där kostnaden är relativt hög torde samma resonemang kunna föras som då det gäller resor av annat slag som t ex vid värdering av pristävlingsresor. En viss försiktighet måste säkert iakttas i varje fall i de situationer då den resande kanske inte skulle ha haft möjlighet att företa en resa av angivet slag.

För företagets del spelar värderingen av resan i regel ingen roll då utgiften ur dess synpunkt måste anses vara avdragsgill. Antingen var det en avdragsgill konferensresa eller också måste resan betraktas som en löneförmån eller i undantagsfall en representationsresa.

Detta var lite funderingar kring de alltmer vanliga konferenserna som anordnas både inom och utom landet och hur beskattningsmyndigheterna kan se på deltagarnas och företagens skattskyldighet resp avdragsgilla kostnader.

Open access från www.skattenytt.se, 2026-11-19 19:03:08